

Η Άμβλωση και η πραγματική αξία του παιδιού

/ [Πεμπτούσια](#)

image not found or type unknown

Η Άμβλωση[1] και η πραγματική αξία του παιδιού

Σε ένα δημοσίευμα έγκυρης ειδησεογραφικής ιστοσελίδας (<http://cyprusnews.eu>) αναφέρεται το αίτημα της κυπριακής αριστεράς για αλλαγή της υφιστάμενης νομοθεσίας της Μεγαλονήσου στο θέμα των αμβλώσεων. Ως πρότυπο προς μίμηση προβάλλεται ο σχετικός νόμος της Ελλάδας, ο οποίος θεωρείται προοδευτικός και εναρμονισμένος με το γίνεσθαι των δυτικών κοινωνιών. Το αίτημα στηρίζεται στο δικαίωμα αυτοδιάθεσης και αυτονομίας της γυναίκας στο σώμα της, καθώς και στα αναπαραγωγικά και σεξουαλικά δικαιώματά της. Ασκεί σκληρή κριτική σε συντηρητικά και ολοκληρωτικά καθεστώτα τα οποία θέλησαν να υποβάλλουν την γυναίκα σε συγκεκριμένο τρόπο ζωής, ο οποίος περιορίζει την ελεύθερη και ίση με τον άνδρα ανάπτυξη της προσωπικότητάς της.

Το κείμενο λαμβάνει υπόψη τις θρησκευτικές ανησυχίες σχετικά με την πρακτική της άμβλωσης, ακολουθεί ωστόσο την γνωστή γραμμή ότι η θρησκευτική αντίληψη και ηθική ανήκει στον χώρο της ατομικής συνείδησης. Όποιος θέλει να την ακολουθήσει, είναι ελεύθερος, αλλά αυτό δεν μπορεί να επιβληθεί δια νόμου καθολικά. Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου διατυπώνεται με σαφήνεια ότι η άμβλωση δεν θεωρείται σαν ιδανική λύση σε κανένα πρόβλημα και προτείνονται δράσεις για άρση των αιτιών που οδηγούν σε αυτήν. Ως αίτια προβάλλονται κυρίως τα εξής: το έλλειμμα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στα σχολικά προγράμματα και οι οικονομικές και κοινωνικές δυσχέρειες που οδηγούν τους νέους στην διστακτικότητα να φέρουν ένα παιδί στον κόσμο.

Από τα ζητήματα της βιοηθικής η άμβλωση είναι ίσως το μοναδικό το οποίο προβλημάτισε τις ανθρώπινες κοινωνίες ήδη από τα αρχαία χρόνια. Αυτό σημαίνει ότι εξ αρχής θεωρήθηκε ως ζήτημα το οποίο δεν είναι ηθικά ουδέτερο ή αδιάφορο. Κάθε ανακίνηση του ζητήματος των αμβλώσεων, όπως αυτή που περιγράφεται στο κυπριακό άρθρο, τονίζει ακριβώς την ηθική βαρύτητά του. Στον βιοηθικό διάλογο ανάμεσα σε ειδικούς κυρίως από τον χώρο της φιλοσοφίας επιστρατεύονται δύο

κυρίως ομάδες επιχειρημάτων για να υποστηρίξουν ή να αμφισβητήσουν ηθικά την άμβλωση. Υπέρ της άμβλωσης συνηγορούν όσοι έχουν ως αφετηρία τα δικαιώματα της γυναίκας. Εναντίον της άμβλωσης συνήθως κινούνται όσοι έχουν ως αφετηρία τα δικαιώματα του εμβρύου. Η επιχειρηματολογία των πολιτικών δυνάμεων της Κύπρου που προτείνουν τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας, αν και καλά δομημένη και νηφάλια σε γενικές γραμμές, δεν θέτει πουθενά τον παραμικρό προβληματισμό για την φύση (status), τα δικαιώματα και την προστασία του εμβρύου.

Η τακτική αυτή είναι συνήθης τα τελευταία χρόνια στον δημόσιο βιοηθικό διάλογο. Αν και ανάμεσα σε ειδικούς πάντα εξετάζεται το ερώτημα για το status και τα δικαιώματα του εμβρύου, στον δημόσιο διάλογο η απάντηση φαίνεται προεξοφλημένη: το έμβρυο έχει δικαιώματα και απολαμβάνει προστασίας μόνον στον βαθμό που το επιθυμούμε και το επιτρέπουμε. Ο όλος λόγος περιστρέφεται γύρω από το δικαίωμα της γυναίκας, αλλά και των γονέων εν γένει, να λαμβάνουν τις αναπαραγωγικές τους αποφάσεις. Αν θέλουν, φέρνουν το παιδί στον κόσμο, αν για οποιοδήποτε λόγο δεν το επιθυμούν, διακόπτουν την κύηση χωρίς καμία συνέπεια.

Η θεώρηση αυτή σε πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο προβάλλεται πια ως μονόδρομος και δεν φαίνεται ότι μπορεί να ανακοπεί. Ωστόσο τα φλέγοντα ερωτήματα για κάθε συνειδητό χριστιανό είναι: Πώς θα τα χειριστεί όλα αυτά η Εκκλησία; Τι λόγο θα αρθρώσει; Πώς πρέπει να αντιδράσει; Πολλές φορές, όπως δείχνει και το άρθρο που μας έδωσε την αφορμή για τον σημερινό μας σχολιασμό, η άποψη και η στάση της Εκκλησίας απασχολεί και αυτούς που δεν θεωρούν τον εαυτό τους θρησκευόμενο. Συνήθως η πλειονότητα θεωρεί ως θέση της Εκκλησίας τις απαγορεύσεις και τα όρια των Ιερών Κανόνων. Αυτό είναι μόνον εν μέρει σωστό. Για να κατανοήσει κανείς τους Ιερούς Κανόνες πρέπει να έχει γνώση του θεολογικού περιεχομένου και της ποιμαντικής τους στόχευσης, δηλαδή του πνεύματός τους. Είναι λάθος οι ιεροί κανόνες να εκλαμβάνονται όπως οι νόμοι του κράτους. Καταρχήν η ισχύς των κανόνων της Εκκλησίας αρχίζει από την στιγμή που ο άνθρωπος ελεύθερα και συνειδητά θέτει τον εαυτό του στον τρόπο ζωής που διδάσκει η Εκκλησία και στην προοπτική της αιωνιότητας στην οποία αυτός οδηγεί.

Από αυτήν την άποψη έχει δίκιο το κείμενο της κυπριακής ιστοσελίδας όταν μιλά για την ελευθερία της προσωπικής συνείδησης. Από την άλλη πλευρά όμως, ο λόγος της Εκκλησίας για τον άνθρωπο και σύνολη η ανθρωπολογία της έχουν ένα σαφές περιεχόμενο. Αντιλαμβάνεται τον άνθρωπο εξ άκρας συλλήψεως ως ον - πρόσωπο με το αναφαίρετο δικαίωμα να διεκδικήσει για τον εαυτό του την απόλυτη ελευθερία και την αιωνιότητα. Η Εκκλησία θεωρεί αυτό ως το υπέρτατο

ανθρώπινο δικαίωμα. Για την διαφύλαξη και την ανάπτυξη αυτού του δικαιώματος ανάλωσε ολόκληρη την ύπαρξή της στην ιστορία και έχυσε ποταμούς μαρτυρικού αίματος και προσευχητικών δακρύων. Για το δικαίωμα αυτό ένας ολόκληρος Θεός σαρκώνεται και γίνεται άνθρωπος. Το γεγονός αυτό τιμάται στην Εκκλησία «εξ άκρας συλλήψεως» με την εορτή του Ευαγγελισμού. «Εξ άκρας συλλήψεως» τιμώνται και δύο άλλα πρόσωπα που συμμετείχαν στην Θεία Ενανθρώπιση, η Παναγία και ο Πρόδρομος. «Εξ άκρας συλλήψεως» θα μπορούσε να τιμάται και να εορτάζεται από την Εκκλησία και «πας άνθρωπος ερχόμενος εις τον κόσμον».

Θεωρώντας η Εκκλησία τον άνθρωπο ως Πρόσωπο - Υπόσταση μοναδικό και ελεύθερο, δεν του αναγνωρίζει μόνο τη δυνατότητα ελευθερίας της επιλογής. Του αναγνωρίζει και την δυνατότητα της ελευθερίας στην ύπαρξη, στο είναι. Κάθε σκόπιμη ανθρωπογενής απόπειρα διακοπής αυτής της πορείας για την Εκκλησία συνιστά αναπόφευκτα φόνος, σε όποιο στάδιο και αν επιτελείται. Η Εκκλησία ζει και κινείται στον χώρο της πνευματικής ελευθερίας των σχέσεων του Θεού και του ανθρώπου. Μέσα σε αυτό το πνεύμα επιθυμεί να προσλάβει και να μεταμορφώσει ολόκληρη την κοινωνία και τον κόσμο. Ωστόσο αυτό δεν μπορεί να γίνει με μέσα που μεταχειρίζονται πολιτικές δυνάμεις και άλλοι θεσμοί. Σύμφωνα με τον Γέροντα Σωφρόνιο Σαχάρωφ, η Εκκλησία μπορεί να σώσει τον άνθρωπο μόνον διά της αγάπης και του σταυρικού παραδείγματος, ελκύνοντας ελεύθερα την ανθρώπινη προαίρεση. Μέσα στην προοπτική αυτή μπορεί να συνομιλήσει με τις κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις για την άρση των αιτίων που οδηγούν στην άμβλωση. Εκεί μπορεί να αρθρώσει τον λόγο της και να δείξει αυτό που εύστοχα παρατηρεί ο καθηγητής Κωνσταντίνος Αγόρας για την άμβλωση ότι είναι: *«μία από κοινού αποτυχία αγάπης, δηλαδή αποτυχία σχέσεων: για το έμβρυο και τη μητέρα, για τους γονείς και την κοινωνία και, τέλος για την ανθρωπότητα και τον ίδιο τον Θεό»* (Πίστη και Βίωμα της Ορθοδοξίας, τόμ. Α', Ε.Α.Π., Πάτρα 2013, σ. 348).

Νίκος Κόϊος

Διευθυντής Σύνταξης της Πεμπτουσίας

[1] Προτιμούμε τον όρο άμβλωση από τους συναφείς έκτρωση ή διακοπή κύησης λόγω του ότι χρησιμοποιείται με το νόημα αυτό συχνότερα τόσο στα αρχαία όσο και στα σύγχρονα ιατρικά κείμενα συχνότερα.